

SŁUCHANIE Z NARADĄ DRUŻYN

Co oddasz Królowej Śniegu?

44 MIN

na podstawie książki „Pan Abakanowicz ratuje święta” — Radosław Gryczka

Karta dla nauczyciela · Pełna lekcja z grą · 8–11 lat

W pakiecie: warianty: 44 · 28 min · audio: 3 segmenty · tekst do czytania

Cel główny

Uczniowie słuchają sceny, w której Królowa Śniegu żąda od Mateusza czegoś bardzo drogiego, i wyjaśniają, dlaczego chłopiec nie mógł oddać jej byle czego, odwołując się do tego, co mówi sama królowa.

Cele szczegółowe – uczeń:

- wysłucha sceny z rozdziału 4 podzielonej na trzy segmenty
- zaproponuje Królowej Śniegu, co Mateusz może jej oddać, i rozpozna w nagraniu zdanie, którym królowa odrzuca rzeczy
- uzgodni w drużynie, czy Mateusz powinien oddać wspomnienie, czy szukać innej drogi, i uzasadni decyzję jednym „bo…”
- rozstrzygnie z drużyną, co zrobiłaby królowa z nowymi gośćmi pałacu, i poprze każdą odpowiedź zdaniem z tekstu
- przedstawi królowej odpowiedź drużyny i przeczyta zdanie z tekstu, które ją potwierdza
- napisze na gwiazdce z kartki z zeszytu, co chciałby komuś dać w te święta, choć nie da się tego zapakować

Zagadnienia kluczowe

poświęcenie · wspomnienia · rodzina · odwaga · Boże Narodzenie

Materiały

- telefon lub komputer z głośnikiem
- tablica i kreda albo marker
- widoczny zegar albo zegarek — do minuty narady
- kartka z zeszytu i ołówek dla każdego ucznia — na gwiazdkę
- nożyczki i taśma albo nitka na po zajęciach — jeśli gwiazdki mają zawisnąć na choince; gwiazdkę można też wydrzeć
- wydruk karty dla ucznia — po jednej na drużynę czteroosobową
- nożyczki do przygotowania kart gości przed lekcją
- spinacze do kart gości, po jednym na drużynę

Przed zajęciami

Nie musisz znać tej książki — wszystko, co masz powiedzieć, stoi w krokach niżej. Dziesięcioletni Mateusz jedzie z czarodziejem panem Abakanowiczem uwolnić Świętego Mikołaja, którego porwał zły duch świąt Krampus. Fragment pochodzi z rozdziału 4: na drodze stoi lodowy pałac Królowej Śniegu, przez który muszą przejechać. Sprawdź dźwięk na sali i otwórz stronę pakietu na telefonie. Jeśli masz egzemplarz książki, pokaż go; jeśli nie, pokaż okładkę z ekranu ze strony pakietu. Po pierwszym nagraniu przez trzy minuty grasz Królową Śniegu. Kostium nie jest potrzebny: wystarczy wolny, chłodny głos i zdanie królowej z książki, które masz w krokach. Wydrukuj kartę dla ucznia — po jednej na drużynę czteroosobową (na 24 uczniów to sześć kompletów). W komplecie są tekst fragmentu, strona z kartami gości i karta drużyny. Drukuj jednostronnie, bo stronę z kartami gości rozcinasz, a karta drużyny stoi na następnej stronie. Na stronie z kartami gości odetnij górę strony z tytułem, a resztę rozetnij na sześć kart wzdłuż linii tabeli; karty każdej drużyny zepnij spinaczem. Po grze drugi raz wchodzisz w rolę Królowej Śniegu: ogłaszasz wyroki o nowych gościach pałacu.

Przebieg — 44 min

1	0′		Pytanie zapisane przed słuchaniem: co można dać, choć nie da się tego zapakować? ROZMOWA
2	1′		Segment 1 — Lodowy pałac SŁUCHANIE
3	8′		Ty w roli Królowej Śniegu: co Mateusz może jej oddać? ROZMOWA
4	11′		Segment 2 — Telefon SŁUCHANIE
5	15′		Narada drużyn: oddać czy szukać innej drogi? ROZMOWA
6	19′		Segment 3 — Najcenniejsze wspomnienie SŁUCHANIE
7	23′		Gra „Nowi goście w lodowym pałacu”: karty sytuacji w drużynach PRACA
8	35′		Wyroki Królowej Śniegu ROZMOWA
9	39′		Gwiazdka na choinkę: coś, czego nie da się zapakować ROZMOWA
10	43′		Gdzie leży książka CZYTANIE

Wejście

1 min

pytanie na tablicy, zanim włączysz nagranie

ROZMOWA
1 MIN

1 Pytanie zapisane przed słuchaniem: co można dać, choć nie da się tego zapakować?

Pytanie zapisane przed słuchaniem. Zanim włączysz nagranie, zapisz na tablicy jedno pytanie i nie zmazuj go do końca zajęć:

POWIEDZ DZIECIOM

Co można komuś dać, choć nie da się tego zapakować?

Przeczytaj je na głos i powiedz, że wrócicie do niego przed dzwonkiem.

Pokaż książkę: jeśli masz egzemplarz, pokaż go klasie; jeśli nie, pokaż okładkę z ekranu ze strony pakietu. Przeczytaj tytuł i nazwisko autora: „Pan Abakanowicz ratuje święta", Radosław Gryczka.

> **Na co uważać:** nie zbieraj teraz odpowiedzi na pytanie z tablicy. Jeśli ktoś od razu chce coś powiedzieć, poproś, żeby zapamiętał swoją myśl do końca zajęć.

Lodowy pałac

22 min

trzy segmenty nagrania, a między nimi ty w roli Królowej Śniegu i narada drużyn

SŁUCHANIE
7 MIN

2 Segment 1 — Lodowy pałac

Powiedz jedno zdanie wstępu i nic więcej:

POWIEDZ DZIECIOM

Dziesięcioletni Mateusz jedzie z czarodziejem panem Abakanowiczem psim zaprzęgiem przez śnieżne pustkowie, żeby uwolnić Świętego Mikołaja, którego porwał zły duch świąt Krampus. Posłuchajcie, kto stanie im na drodze.

Włącz segment 1 (7 min). Nagranie zatrzyma się samo.

Co usłyszy klasa: na drodze stoi pałac z lodu, a wokół niego głęboka rozpadlina, której nie da się przeskoczyć, a objazd zająłby za dużo czasu. Na dziedzińcu stoją lodowe posągi zwierząt, które — jak mówi czarodziej — kiedyś żyły. W komnacie na lodowym tronie siedzi Królowa Śniegu. Z szacunku dla Świętego Mikołaja pozwoli im przejechać, ale w zamian zażąda „czegoś, co jest wam bardzo drogie".

> **Na co uważać:** posągi, które kiedyś były żywymi zwierzętami, mogą przestraszyć młodsze dzieci. Jeśli ktoś pyta w trakcie, pokaż gestem, żeby zaczekał do końca, a po nagraniu powiedz spokojnie, że to baśń i że za chwilę dowiecie się, kto zamienił zwierzęta w lód.

ROZMOWA

3 MIN

3 Ty w roli Królowej Śniegu: co Mateusz może jej oddać?

To jest przerwa po pierwszym nagraniu.

POWIEDZ DZIECIOM

Co Mateusz może oddać Królowej Śniegu?

Prowadząca w roli postaci. Powiedz: „Przez trzy minuty jestem Królową Śniegu. Kto ma pomysł, co Mateusz może mi oddać, podnosi rękę i mówi do mnie jak do królowej". Wstań albo usiądź wyprostowana na krześle przed klasą, mów wolno i chłodno, bez uśmiechu. Wysłuchaj sześciu do ośmiu propozycji i na każdą odpowiedz jako królowa:

- gdy dziecko proponuje rzecz (pieniądze, sanie, psy, prezent, coś z kieszeni), odpowiadasz zdaniem królowej z książki: „Nie interesują mnie żadne materialne przedmioty. Nic mi po nich." Przy kolejnych rzeczach wystarczy krótkie, chłodne „Nic mi po nich";
- gdy dziecko proponuje coś, czego nie da się dotknąć (piosenkę, obietnicę, uśmiech, wspomnienie), nie przyjmujesz tego i nie odrzucasz. Mówisz powoli: „Hmm… A czy to jest dla was bardzo drogie?" i wskazujesz następną osobę.

Nawet gdy ktoś powie „wspomnienie", odpowiadasz tak samo jak przy innych rzeczach, których nie da się dotknąć — rozstrzygnie drugie nagranie, nie ty.

Na koniec wyjdź z roli: usiądź zwyczajnie i powiedz „Koniec, już nie jestem królową". Zanim włączysz drugie nagranie, daj klasie zadanie do słuchania:

POWIEDZ DZIECIOM

Posłuchajcie, czy prawdziwa królowa powie to samo, co ja, i czego od Mateusza zażąda.

> **Na co uważać:** młodsze dzieci mogą nie znać słowa „materialne". Jeśli ktoś zapyta, wyjaśnij to jeszcze jako królowa: „Materialne to takie, które można wziąć do ręki".

> **Gdy klasa milczy:** zapytaj jako królowa, co podróżni mają ze sobą na tej wyprawie. Sanie i psy padają w nagraniu, więc pierwsze propozycje przyjdą szybko, a twoje „Nic mi po nich" ośmieli następne osoby.

SŁUCHANIE

4 MIN

4 Segment 2 — Telefon

Włącz segment 2 (4 min). Nagranie zatrzyma się samo.

Co usłyszy klasa: Mateusz oddaje królowej swój telefon, choć dostał go na urodziny i chciał nim nagrać Świętego Mikołaja. Królowa nie wie, co to jest („Cóż to za dziwny, lśniący kamień?"), i odrzuca go tym samym zdaniem, które mówiłaś w jej roli. Potem wyjaśnia, skąd posągi na dziedzińcu: Krampus zabrał zwierzętom wspomnienia, a kto straci ostatnie wspomnienie, zamienia się w lodową bryłę. Jej samej zostało już niewiele. Dlatego żąda od Mateusza jego najcenniejszego wspomnienia.

Po nagraniu zapytaj krótko:

POWIEDZ DZIECIOM

Dlaczego królowa nie wzięła telefonu? Co sama o tym powiedziała?

Wysłuchaj jednej albo dwóch odpowiedzi. Dobra odpowiedź przywołuje słowa królowej: rzeczy jej nic nie dają, bo potrzebuje wspomnień, żeby nie zamienić się w lód. Potem przejdź do narady.

ROZMOWA

4 MIN

5 Narada drużyn: oddać czy szukać innej drogi?

To jest przerwa po drugim nagraniu.

Narada drużyn. Podziel klasę na drużyny po czworo: uczniowie z ławki z przodu odwracają się do ławki za nimi. Gdy liczba uczniów nie dzieli się przez cztery, kilka drużyn może mieć trzy albo pięć osób.

POWIEDZ DZIECIOM

Co powinien zrobić Mateusz: oddać królowej swoje najcenniejsze wspomnienie czy szukać innej drogi?

Każda drużyna ma jedną minutę na naradę — odmierz ją na zegarze i powiedz na głos, kiedy zaczyna się i kończy. W tej minucie drużyna wybiera jedną osobę, która ogłosi decyzję.

Potem ogłaszający z kolejnych drużyn mówią po jednym zdaniu według wzoru:

- „Nasza drużyna postanowiła: oddać, bo…”,
- albo: „Nasza drużyna postanowiła: szukać innej drogi, bo…”.

Każda drużyna ma jedno „bo…”, nie więcej. Zapisuj na tablicy w dwóch kolumnach, ODDAĆ i SZUKAĆ INNEJ DROGI, po jednej kresce za każdą drużynę.

Przed trzecim nagraniem daj zadanie do słuchania:

POWIEDZ DZIECIOM

Posłuchajcie, co postanowi Mateusz i kto powie mu, że nie musi tego robić.

> **Na co uważać:** rozmawiacie o decyzji Mateusza, nie o sobie. Nikt nie mówi na głos, jakie własne wspomnienie by oddał. Jeśli dziecko zaczyna o tym opowiadać, przerwij łagodnie: „To zostaw dla siebie — my decydujemy za Mateusza”. Nie oceniaj też decyzji drużyn — obie kolumny na tablicy są w porządku, a co wybierze Mateusz, powie nagranie.

Gdy drużyna nie może się zdecydować: podaj po jednym argumencie dla każdej strony i poproś, żeby drużyna wybrała tę, która ją bardziej przekonuje:

- za oddaniem: objazd rozpadliny zająłby za dużo czasu, a Święty Mikołaj czeka na ratunek;
- za szukaniem innej drogi: to najcenniejsze wspomnienie Mateusza i nie wiadomo, czy kiedyś je odzyska.

SŁUCHANIE

4 MIN

6 Segment 3 — Najcenniejsze wspomnienie

Włącz segment 3 (4 min). Nagranie zatrzyma się samo.

Co usłyszy klasa: pan Abakanowicz mówi Mateuszowi, że nie musi oddawać wspomnienia i że mogą zawrócić. Mateusz pyta, czy los zwierząt z dziedzińca spotka też jego rodziców i inne dzieci, a czarodziej smutno kiwa głową. Mateusz nawiązuje tu do słów czarodzieja z rozdziału 1, których klasa nie słyszała: „jeżeli czegoś nie zrobimy, większość dzieci i ich rodziców może się już nie obudzić". Chłopiec postanawia oddać wspomnienie. Słychać, co to było: świąteczny poranek sprzed trzech lat, kiedy Mateusz był chory, a mama siedziała przy jego łóżku z kubkiem mleka z miodem i czytała mu świąteczną opowieść. Gdy Mateusz podaje królowej dłoń, wspomnienie znika; królowa łagodnieje i dziękuje. Chłopiec nie pamięta już, co oddał.

Po nagraniu powiedz jednym zdaniem, jak to się skończyło: Mateusz oddał wspomnienie, choć pan Abakanowicz mówił, że nie musi — i pokaż na tablicy, ile drużyn wybrało tak jak on.

> **Na co uważać:** w tym segmencie pada pytanie Mateusza, czy jego rodzice i inne dzieci „mogą się już nigdy nie obudzić", a wspomnienie o mamie przy łóżku chorego dziecka może poruszyć część klasy, szczególnie w klasie 3. Nie dopytuj dzieci o ich własne wspomnienia. Jeśli ktoś się przestraszy, powiedz spokojnie, że to baśń, w której Mateusz i czarodziej jadą właśnie po to, żeby nikt nie zamienił się w lód.

PRACA
12 MIN

7 Gra „Nowi goście w lodowym pałacu": karty sytuacji w drużynach

Gra z kartami sytuacji. Drużyny z narady zostają w tym samym składzie; nadaj im numery od 1. Każda drużyna dostaje jeden komplet: tekst fragmentu, spięte karty gości i kartę drużyny. Na kartach jest sześciu gości, którzy przybyli do pałacu, kiedy Mateusz już odjechał.

Wyjaśnij zasady:

- jedna osoba w drużynie zapisuje odpowiedzi na karcie drużyny, a pozostali dzielą się kartkami tekstu i szukają zdań na swoich kartkach;
- karty gości leżą na stosie zakrytym tekstem do dołu; jedna osoba odkrywa kartę z wierzchu i czyta ją na głos, a następną kartę odkrywa kolejna osoba w drużynie;
- przy każdej karcie drużyna ustala, co zrobiłaby Królowa Śniegu;
- odpowiedź trzeba potwierdzić zdaniem z tekstu: kto je znajdzie na swojej kartce, czyta je drużynie na głos, drużyna podkreśla je w tekście, a zapisujący wpisuje odpowiedź i pierwsze trzy słowa tego zdania.

POWIEDZ DZIECIOM

Macie dziesięć minut na sześć kart. Po grze Królowa Śniegu przyjmie tylko odpowiedzi potwierdzone zdaniem z tekstu.

Zapisz na tablicy godzinę końca gry i przypomnij na głos, gdy zostaną trzy minuty.

> **Na co uważać:** drużyny będą odpowiadać z pamięci i od razu przechodzić do następnej karty. Chodź między ławkami i przy każdej drużynie zapytaj o jedno zdanie: „Gdzie to jest w tekście?". Nie mów, czy odpowiedź jest dobra — rozstrzyga to królowa po grze. Do niektórych kart pasuje więcej niż jedno zdanie i wszystkie się liczą; listę masz w Odpowiedziach.

Gdy drużyna utknie: powiedz, w której części tekstu szukać — tekst ma nagłówki segmentów — ale nie wskazuj zdania palcem:

- karta 1, kupiec ze złotem — „Segment 2 — Telefon", słowa królowej o telefonie;
- karta 2, rycerz z komplementem — „Segment 1 — Lodowy pałac", chwila, gdy Mateusz mówi do królowej „pani";
- karta 3, posłaniec od Świętego Mikołaja — „Segment 1 — Lodowy pałac", ostatnie słowa królowej;
- karta 4, woźnica, który chce objechać pałac — „Segment 1 — Lodowy pałac", słowa czarodzieja, zanim wjadą na dziedziniec;
- karta 5, podróżniczka ze zwykłym wspomnieniem — początek „Segmentu 2 — Telefon", narada czarodzieja z Mateuszem, albo ostatnie zdanie „Segmentu 3";
- karta 6, pasterz, który oddaje najcenniejsze wspomnienie — „Segment 3 — Najcenniejsze wspomnienie", chwila, gdy Mateusz zgadza się oddać wspomnienie i podaje królowej dłoń.

Możesz też powiedzieć: „poszukajcie, co mówi sama królowa".

ROZMOWA
4 MIN

8 Wyroki Królowej Śniegu

Prowadząca w roli postaci — drugi raz. Wstań i znów mów jak królowa: „Słyszałam, że w moim pałacu byli nowi goście. Opowiedzcie mi, co bym z nimi zrobiła".

Każda drużyna mówi o jednej karcie gościa: drużyna pierwsza o karcie 1, druga o karcie 2 i tak dalej. Gdy drużyn jest mniej niż kart, o pozostałych kartach czytasz sama i pytasz całą salę; gdy drużyn jest więcej, dwie drużyny mówią o tej samej karcie. Ogłaszający mówi, co zrobiłaby królowa, i czyta zdanie z tekstu. Jako królowa odpowiadasz jedną z trzech kwestii:

- „Tak właśnie bym zrobiła";
- „Przeczytajcie mi to zdanie jeszcze raz" — gdy zdanie pasuje tylko częściowo;
- „Nie, tak bym nie zrobiła — kto ma inne zdanie?" — gdy odpowiedź kłóci się z tekstem; wtedy głos dostaje inna drużyna.

Na koniec wyjdź z roli: „Koniec, już nie jestem królową".

Gwiazdka na choinkę

4 min

coś, czego nie da się zapakować, na gwiazdce z kartki z zeszytu

ROZMOWA
4 MIN

9 Gwiazdka na choinkę: coś, czego nie da się zapakować

Wskaż pytanie, które od początku zajęć stoi na tablicy. Przypomnij jednym zdaniem, że Królowa Śniegu nie chciała niczego, co da się zapakować, i wzięła od Mateusza coś, czego nie da się dotknąć.

Gwiazdka z kartki z zeszytu. Każdy wyrywa kartkę z zeszytu, rysuje na niej dużą gwiazdkę, na całą kartkę, i pisze w środku jedno zdanie:

POWIEDZ DZIECIOM

Napiszcie w gwiazdce coś, czego nie da się zapakować, a chcecie to komuś dać w te święta. Możecie dopisać, komu — albo zachować to dla siebie.

Daj trzy minuty na rysowanie i pisanie. Potem dwie osoby, które chcą, czytają swoje zdanie na głos. Gwiazdki dzieci wycinają albo wydzierają po dzwonku; potem mogą zawisnąć na klasowej choince — przyklejone taśmą albo na nitce — a jeśli w sali nie ma choinki, na oknie albo na tablicy.

> **Na co uważać:** gwiazdka nie musi być równa ani ładna — powiedz to na początku, bo rysowanie łatwo zjada cały czas. Nikt nie musi czytać swojego zdania ani wieszać gwiazdki — kto chce, zabiera ją do domu.

Gdy ktoś nie wie, co napisać: podsuń kilka przykładów do wyboru, bez nalegania — czas na wspólną zabawę, pomoc przy choince, przeprosiny, czytanie młodszemu rodzeństwu.

Gdzie leży książka

1 min

dwa zdania na koniec, żeby ktoś po nią sięgnął

CZYTANIE
1 MIN

10 Gdzie leży książka

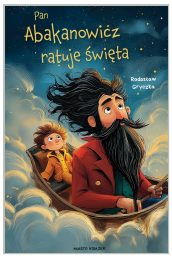
Przeczytaj na głos zdanie Mateusza z końca nagrania: „– Nie pamiętam, co jej oddałem – odparł chłopiec, wzruszając ramionami.”

POWIEDZ DZIECIOM

Czy Mateusz kiedyś odzyska swoje wspomnienie? Tego nagranie nie mówi — to jest dalej w książce „Pan Abakanowicz ratuje święta” Radosława Gryczki.

Pokaż jeszcze raz książkę albo jej okładkę z ekranu. Powiedz, że przed Mateuszem jest jeszcze długa droga do Krampusa i że dalszy ciąg tej podróży można przeczytać w całej książce.

Ciąg dalszy?

Mateusz nie pamięta, co oddał Królowej Śniegu, a przed nim jeszcze yeti, widmowi jeźdźcy i lodowy labirynt Krampusa. Czy chłopiec zdąży uwolnić Świętego Mikołaja i czy odzyska swoje wspomnienie, opowiada reszta książki „Pan Abakanowicz ratuje święta”. Do sceny z yeti macie gotowe zajęcia.

Jeśli książka jest w Waszej bibliotece, zachęć dzieci do przeczytania całości.

ZAMÓW EGZEMPLARZ DO BIBLIOTEKI

miastoksiazek.pl/ksiazka/pan-abakanowicz-ratuje-swieta

Odpowiedzi dla prowadzącej

Ty w roli Królowej Śniegu — co mówi prawdziwa królowa

Zdanie, którym odrzucasz rzeczy, pada w drugim nagraniu dosłownie: „Nie interesują mnie żadne materialne przedmioty. Nic mi po nich." Zaraz potem królowa mówi, czego chce: „Jeśli chcecie przejść, musisz mi oddać swoje najcenniejsze wspomnienie". Jeśli, gdy grałaś królową, ktoś zaproponował wspomnienie, po drugim nagraniu możesz to powiedzieć na głos: ta osoba trafiła.

Narada drużyn — kryteria dobrego „bo..."

Dobrej i złej decyzji nie ma — oceniasz uzasadnienie. Dobre „bo..." opiera się na tym, co klasa usłyszała:

- za oddaniem: „bo nie ma czasu na objazd rozpadliny", „bo inaczej nie uratują Świętego Mikołaja", „bo królowa bez wspomnień zamieni się w lód";
- za szukaniem innej drogi: „bo wspomnienie przepadnie na zawsze", „bo królowa może zażądać jeszcze więcej", „bo to jego najcenniejsze wspomnienie i nie wiadomo, czy kiedyś je odzyska".

Mateusz w trzecim nagraniu oddaje wspomnienie, ale nie dlatego, że to była jedyna dobra odpowiedź — pan Abakanowicz mówi mu przecież: „Mateuszu, nie musisz tego robić".

Gra „Nowi goście w lodowym pałacu" — klucz

Każde zdanie poniżej stoi w tekście dosłownie. Liczy się każde inne zdanie z tekstu, jeśli naprawdę popiera odpowiedź drużyny. W nawiasie część tekstu, w której stoi zdanie.

1. **Kupiec ze złotem.** Królowa nie weźmie złota i zażąda czegoś, czego nie da się dotknąć. Zdanie: „Nie interesują mnie żadne materialne przedmioty. Nic mi po nich." (pierwsze trzy słowa: „Nie interesują mnie"; Segment 2). Pasuje też: „Może ten przedmiot był dla chłopca cenny, lecz dla niej ofiara okazała się zupełnie bezużyteczna."
2. **Rycerz z komplementem.** Królowa nie da się poruszyć grzecznymi słowami i będzie czekać, aż rycerz odda jej coś drogiego; za sam komplement go nie przepuści. Zdanie: „Królowa nie wydawała się w żaden sposób poruszona jego grzecznym zwrotem." (Segment 1). Że czeka na zapłatę, mówi też: „...w zamian zażądam od was czegoś, co jest wam bardzo drogie." (Segment 1)
3. **Posłaniec od Świętego Mikołaja.** Królowa przepuści go z szacunku dla Mikołaja, ale zażąda czegoś drogiego — tak jak od Mateusza i czarodzieja, którzy też jechali ratować Mikołaja. Zdania: „Z szacunku dla niego pozwolę wam przejechać, ale..." i „...w zamian zażądam od was czegoś, co jest wam bardzo drogie." (Segment 1)
4. **Woźnica, który chce objechać pałac.** Królowa nie musi nic robić — objazd i tak jest bardzo długi: „Wokół rozciąga się głęboka rozpadlina, której nie uda nam się przeskoczyć, a jej ominięcie zajęłoby nam zbyt dużo czasu." Pasuje też: „Nie możemy ominąć tego pałacu". (Segment 1) Czy woźnica zdąży na święta, tekst nie mówi wprost, bo to zdanie dotyczy Mateusza i czarodzieja. Dobre są obie odpowiedzi: „pewnie nie zdąży, bo objazd zajmuje za dużo czasu" i „nie wiadomo, bo tekst mówi tylko o Mateuszu i czarodzieju".
5. **Podróżniczka ze zwykłym wspomnieniem.** Królowa zorientuje się, że to oszustwo, i nie przepuści jej. Zdania: „Jestem prawie pewny, że królowa zorientuje się, jeżeli spróbujemy ją oszukać." albo „Królowej Śniegu nie dało się oszukać". (pierwsze w Segmencie 2, drugie na końcu Segmentu 3).

Pomocne jest też polecenie królowej: „Przywołaj w myślach owo wspomnienie i podaj mi swoją dłoń.” (Segment 3)

6. **Pasterz, który oddaje najcenniejsze wspomnienie.** Królowa spojrzy na niego z szacunkiem, złagodnieje, podziękuje i przepuści go. Zdania: „Królowa Śniegu spojrzała z szacunkiem na chłopca.”, „Jej lodowate spojrzenie złagodniało.” albo „– Dziękuję – powiedziała cicho. – Możecie przejechać przez pałac.” (Segment 3)

Gwiazdka — co jest dobrą odpowiedzią

Dobra jest każda rzecz, której nie da się zapakować ani kupić: czas, pomoc, rozmowa, przeprosiny, wspólna zabawa, obietnica. Jeśli ktoś napisze przedmiot, nie poprawiaj go przy klasie — zapytaj cicho, czy jest w tym coś, czego nie da się zapakować („a co będzie, kiedy dasz ten prezent?”).

© Metabook sp. z o.o. · bezpłatnie do zajęć w szkołach, bibliotekach, świetlicach i domach kultury